

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/10/2009

NASTROJE SPOŁECZNE W STYCZNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

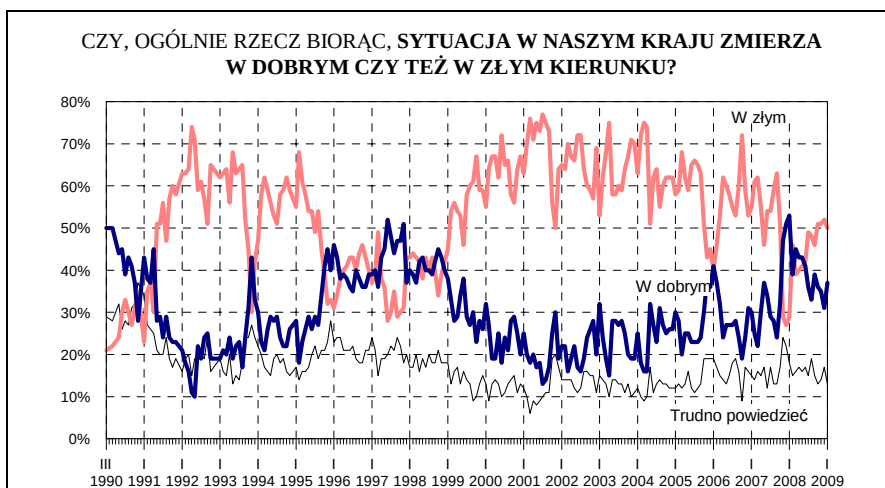
WARSZAWA, STYCZEŃ 2009

PRZEDRUK I ROZPOWSZECZNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

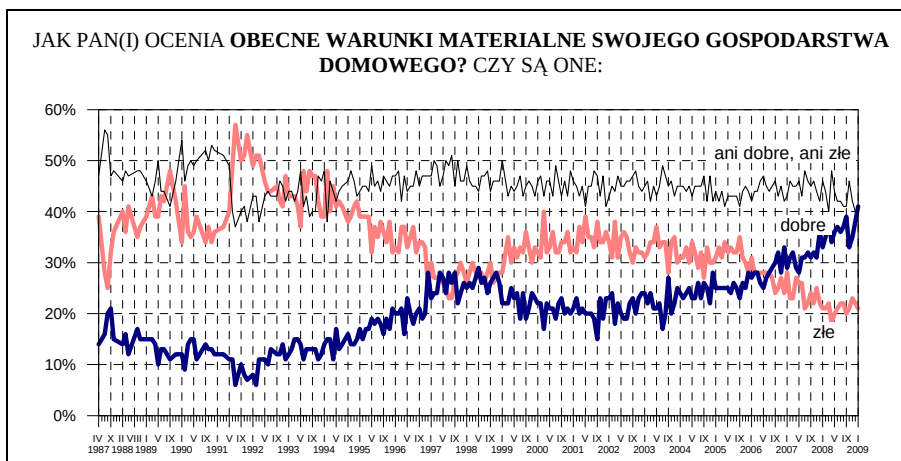

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
3 października 2008 roku

- ▲ W opiniach o rozwoju sytuacji w kraju notujemy poprawę. Od grudnia o 6 punktów (do 37%) wzrosła liczba respondentów zadowolonych z kierunku rozwoju sytuacji w Polsce. Co drugi ankietowany (50%) ocenia go negatywnie.

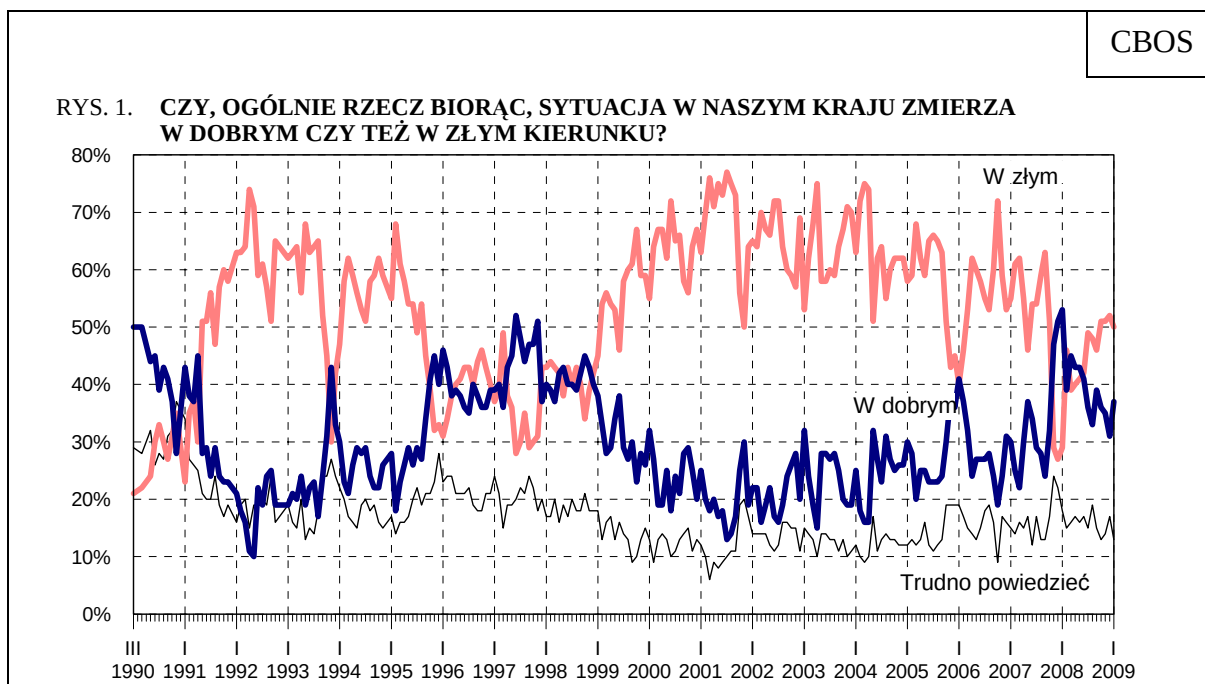
- ▲ Oceny sytuacji gospodarczej nie zmieniły się znacząco. Co czwarty respondent (26%) ma pozytywną opinię o stanie gospodarki, a nieznacznie większa grupa (29%) jest przeciwnego zdania. Najczęstsze są oceny neutralne (42%).
- ▲ Dobre jak nigdy dotąd są oceny warunków materialnych gospodarstw domowych. O 3 punkty (do 41%) wzrosła liczba osób zadowolonych z tych warunków i obecnie, jest ich niemal dwukrotnie więcej niż niezadowolonych (21%).

Ostatnie tygodnie wypełnione były informacjami o kolejnych przejawach narastania światowego kryzysu. Unię Europejską ma dotknąć recesja, natomiast w Polsce wzrost gospodarczy prawdopodobnie wyraźnie osłabnie, co zapewne spowoduje wzrost bezrobocia. W kontekście tych informacji zaskakujące mogą się wydawać wyniki styczniowego badania¹ nastrojów społecznych, w których nie widać obaw o wpływ kryzysu finansowego i gospodarczego na sytuację polskiej gospodarki i kondycję gospodarstw domowych. W porównaniu z sondażem grudniowym zanotowaliśmy niewielką poprawę nastrojów. Można też zauważyć zwiększenie optymizmu w przewidywaniach na najbliższy rok.

OCENY

W opiniach o **rozwoju sytuacji w kraju** notujemy poprawę. Od grudnia o 6 punktów (do 37%) wzrosła liczba respondentów zadowolonych z kierunku rozwoju sytuacji w Polsce. Co drugi Polak (50%) ocenia ten kierunek negatywnie.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (224) zrealizowano w dniach 9–15 stycznia 2009 roku na liczącej 1089 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2008												2009
	w procentach												
W dobrym	53	39	45	43	43	41	36	33	39	36	35	31	37
W złym	29	46	39	40	41	42	49	48	46	51	51	52	50
Trudno powiedzieć	18	15	16	17	16	17	15	19	15	13	14	17	13

Opinie na temat bieżącej sytuacji zależą od wykształcenia i warunków życia respondentów – im lepiej są wykształceni, tym częściej wystawiają pozytywne oceny (zob. tabele aneksowe). Ankietowani zadowoleni ze swoich warunków materialnych w większości uważają, że sytuacja w kraju zmierza w dobrym kierunku, podczas gdy ludzie żyjący w średnich i złych warunkach najczęściej są przeciwnego zdania.

Nastroje związane są też z preferencjami partyjnymi badanych. Potencjalni wyborcy PO zdecydowanie lepiej niż pozostali postrzegają sytuację w kraju – większość z nich ocenia ją pozytywnie. W elektoratach PiS, PSL i SLD przeważają opinie krytyczne.

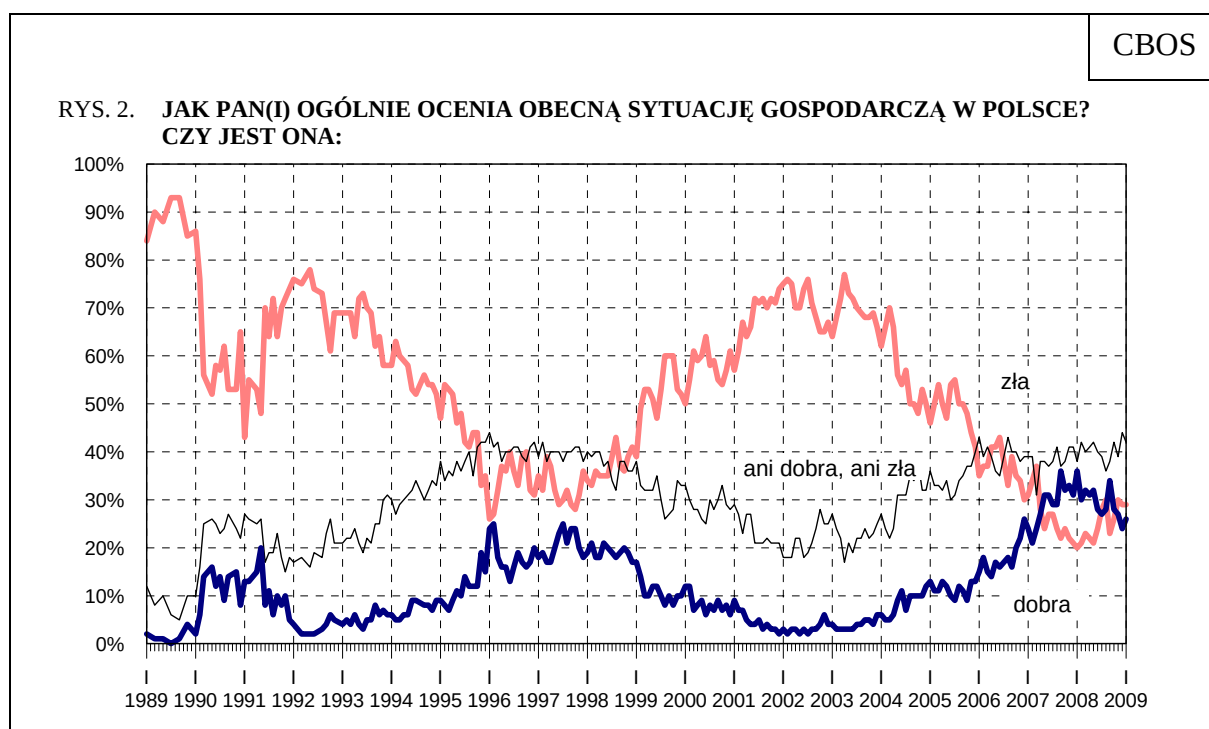
Tabela 2

Potencjalne elektoraty*	Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?		
	W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	67	25	8
SLD	39	48	13
PiS	31	50	19
PSL**	27	62	11
Niezamierzający głosować	26	60	14
* Określone na podstawie deklaracji głosowania w potencjalnych wyborach parlamentarnych			
** Dane dotyczące tej partii należy interpretować ostrożnie ze względu na niewielką liczebność potencjalnych wyborców PSL w próbie			

Oceny **sytuacji gospodarczej** nie zmieniły się znacząco. Około jednej czwartej respondentów (26%) pozytywnie ocenia stan gospodarki, a nieznacznie większa grupa (29%) jest przeciwnego zdania. Nadal najczęstsze są oceny neutralne (42%). Im wyższa pozycja społeczna respondentów, mierzona wykształceniem i warunkami materialnymi, tym lepsze opinie o sytuacji gospodarczej w kraju.

Tabela 3

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2008												2009
	w procentach												
– dobra	36	30	32	31	32	28	27	28	34	28	27	24	26
– ani dobra, ani zła	38	42	40	41	42	40	39	36	38	42	39	44	42
– zła	20	21	23	22	21	24	28	30	23	26	30	29	29
Trudno powiedzieć	6	7	5	6	5	8	6	6	5	4	4	3	3

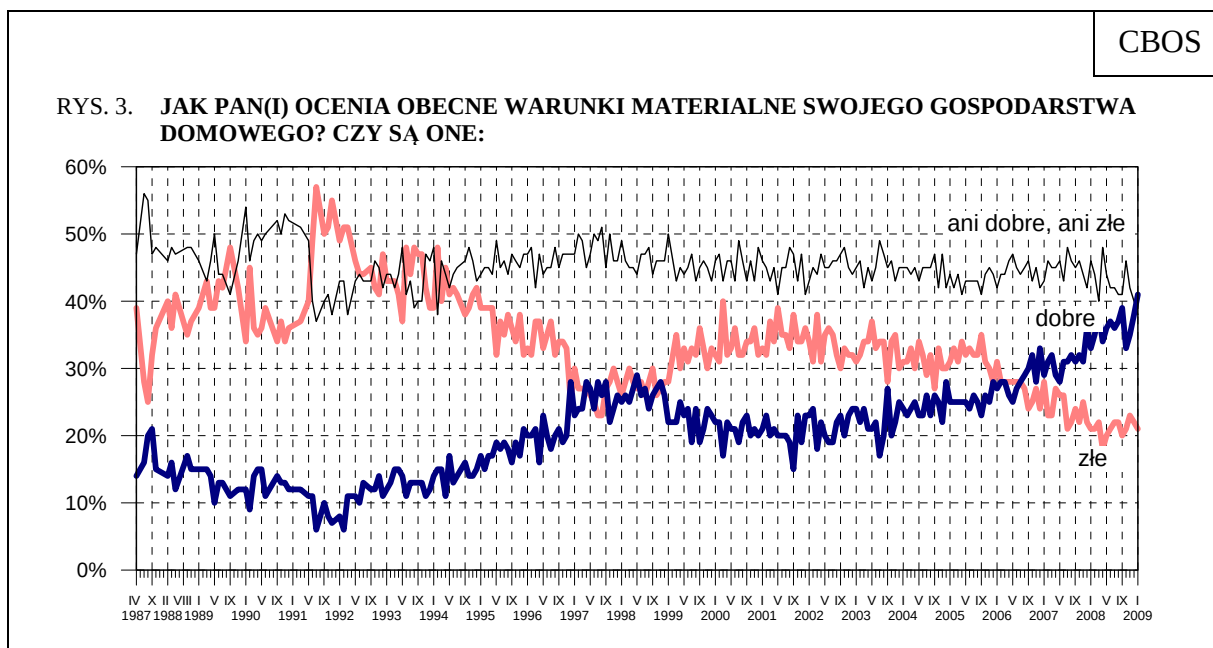
Pominięto „trudno powiedzieć”

Od grudnia liczba osób pozytywnie oceniających **warunki materialne gospodarstw domowych** wzrosła o 3 punkty (do 41%) i wskaźnik ten jest teraz najwyższy z dotychczas notowanych. Osoby zadowolone, które stanowią obecnie najliczniejszą grupę, niemal dwukrotnie przeważają nad niezadowolonymi (21%). Prawie dwie piąte ankietowanych (38%) określa swoje warunki materialne jako przeciętne.

Samooceńa warunków materialnych jest silnie związana z wykształceniem respondentów – im lepiej są wykształceni, tym częściej wyrażają zadowolenie. Odsetek ocen pozytywnych spada wraz z wiekiem.

Tabela 4

Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego ? Czy są one:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2008												2009
	w procentach												
– dobre	33	35	38	34	36	37	36	37	39	33	35	38	41
– ani dobre, ani złe	46	44	40	48	44	42	42	41	41	46	42	40	38
– złe	21	21	22	18	20	21	22	22	20	21	23	22	21

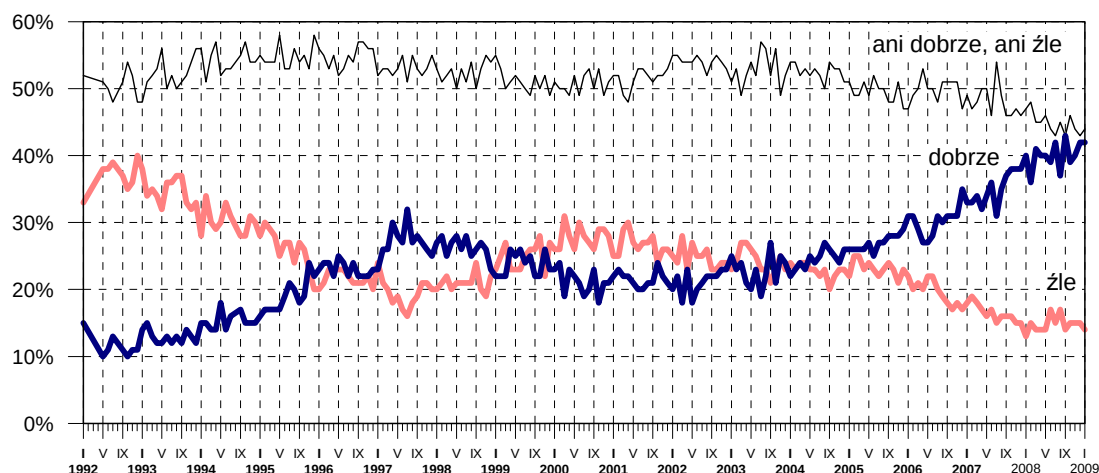
Nie zmieniły się opinie o tym, **jak się żyje badanym i ich rodzinom**. Zadowoleni z poziomu życia (42%) nadal wyraźnie przeważają nad niezadowolonymi (14%), a 44% ankietowanych ocenia, że żyje im się przeciętnie. Najlepsze oceny wystawiają młodzi Polacy, szczególnie jeśli są dobrze wykształceni.

Tabela 5

Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2008												2009
	w procentach												
– dobrze	40	36	41	40	40	39	42	37	43	39	40	42	42
– ani dobrze, ani złe	47	48	45	45	46	44	43	45	43	46	44	43	44
– źle	13	15	14	14	14	17	15	17	14	15	15	15	14
Trudno powiedzieć	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0

CBOS

RYS. 4. CZY OBECNIE PANU(I) I PANA(I) RODZINIE ŻYJE SIĘ:

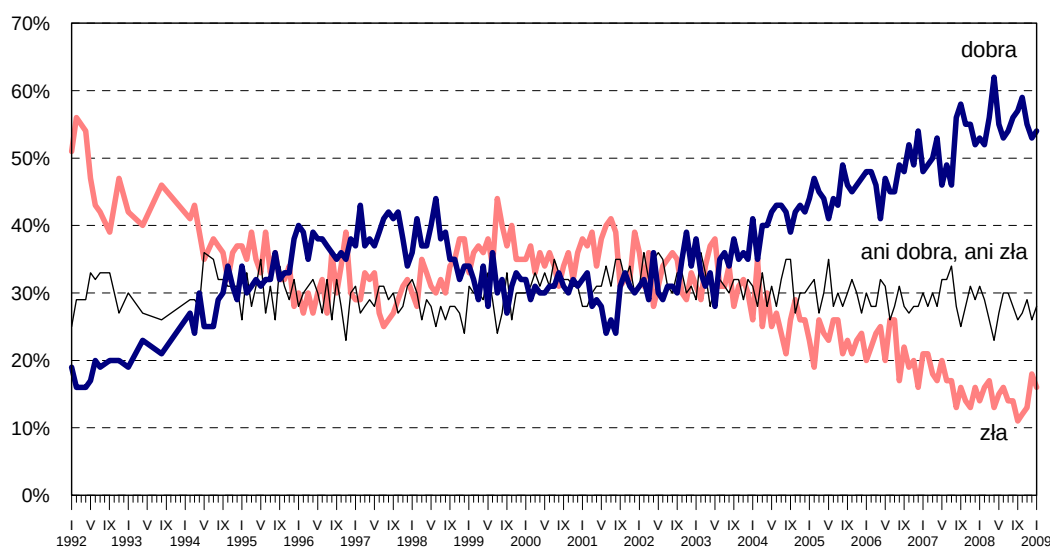

Pominięto „trudno powiedzieć”

Stabilne od dłuższego czasu są oceny **sytuacji w zakładach pracy** respondentów. Większość pracujących (54%) wyraża zadowolenie, ponad jedna czwarta (28%) uznaje tę sytuację za przeciętną, a 16% ocenia ją negatywnie. Rolnicy bardzo różnią się w ocenach od pracowników najemnych: większość z nich ma złe zdanie o kondycji swojego gospodarstwa.

CBOS

RYS. 5. JAK PAN(I) OGÓLNIIE OCENIA OBECNĄ SYTUACJĘ W PANA(I) ZAKŁADZIE PRACY? CZY JEST ONA:

Odpowiedzi osób aktywnych zawodowo. Pominięto „trudno powiedzieć”

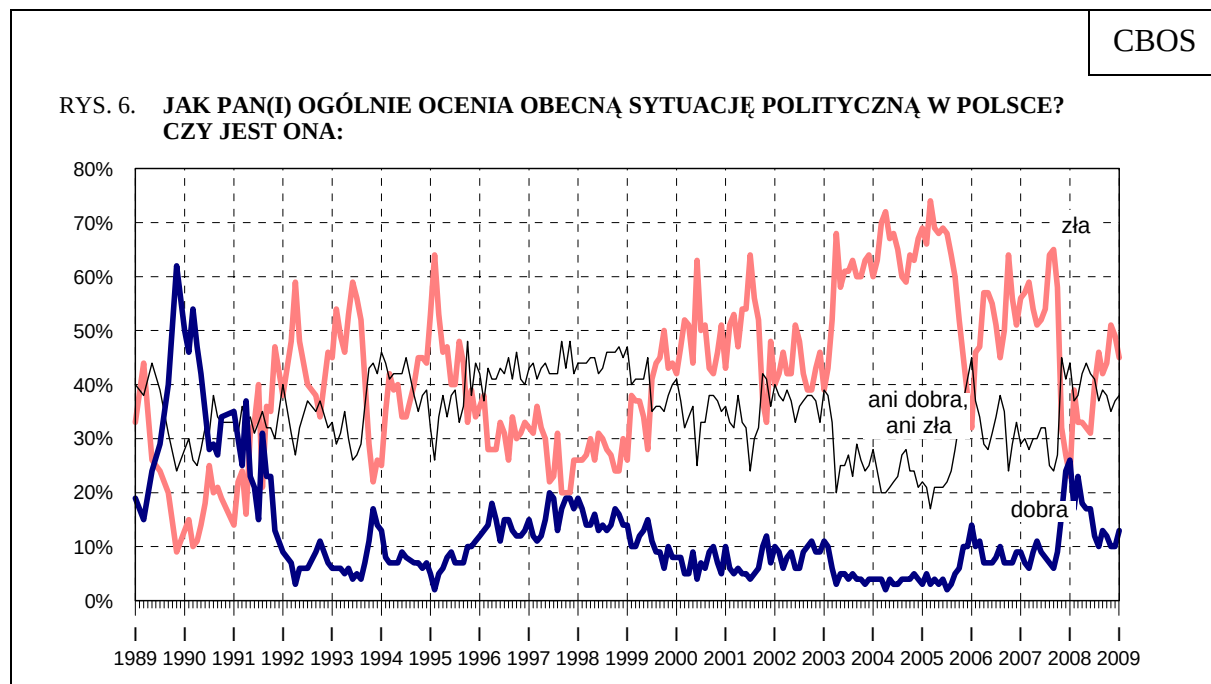
Tabela 6

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:	Wskazania respondentów aktywnych zawodowo* według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2008												2009
	w procentach												
N*	425	531	569	534	545	551	544	536	498	527	482	470	507
– dobra	53	52	56	62	55	53	54	56	57	59	55	53	54
– ani dobra, ani zła	31	29	26	23	27	30	30	28	26	27	29	26	28
– zła	14	16	17	13	15	16	14	14	11	12	13	18	16
Trudno powiedzieć	2	3	1	2	3	1	2	2	5	2	3	3	2

Nieznacznie poprawiły się oceny **sytuacji politycznej** w kraju. Nadal największa grupa ankietowanych (45%) ma negatywną opinię o polskim życiu politycznym, a tylko 13% jest odmiennego zdania, jednak pozytywnych ocen jest o 3 punkty więcej niż w grudniu. Prawie dwie piąte badanych (38%) uważa sytuację w tej dziedzinie za przeciętną.

Tabela 7

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2008												2009
	w procentach												
– dobra	26	17	23	18	17	17	12	10	13	12	10	10	13
– ani dobra, ani zła	44	37	38	42	44	42	41	37	39	38	35	37	38
– zła	23	39	33	33	32	31	40	46	42	44	51	49	45
Trudno powiedzieć	7	7	6	7	7	10	7	7	6	6	4	4	4

Pominięto „trudno powiedzieć”

Oceny sytuacji politycznej są w pewnym stopniu uzależnione od preferencji partyjnych. Potencjalni wyborcy PO częściej niż pozostali pozytywnie oceniają tę sytuację. Elektoraty partii opozycyjnych (PiS i SLD) mają zbliżone poglądy: oceny negatywne i przeciętne pojawiają się z podobną częstością. Najbardziej krytyczni są sympatycy PSL.

Tabela 8

Potencjalne elektoraty*	Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce?			
	Dobra	Ani dobra, ani zła	Zła	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	30	39	29	2
SLD	12	43	43	2
PiS	9	45	43	3
PSL**	5	35	60	0
Niezamierzający głosować	6	37	51	6
* Określone na podstawie deklaracji głosowania w potencjalnych wyborach parlamentarnych				
** Dane dotyczące tej partii należy interpretować ostrożnie ze względu na niewielką liczebność potencjalnych wyborców PSL w próbie				

PRZEWIDYWANIA

Przewidywania dotyczące rozwoju **ogólnej sytuacji w kraju w najbliższym roku** są lepsze niż w grudniu. O 7 punktów (do 20%) wzrosła liczba optymistów. Największa grupa ankietowanych (44%, spadek o 6 punktów) nie przewiduje zmian, a prawie co trzeci (30%) spodziewa się pogorszenia.

Tabela 9

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2008												2009
	w procentach												
Poprawi się	37	26	30	28	24	25	22	20	21	17	15	13	20
Nie zmieni się	42	45	47	50	48	45	48	47	54	55	54	50	44
Pogorszy się	13	19	15	15	19	20	21	22	18	23	25	31	30
Trudno powiedzieć	7	10	8	7	9	10	9	11	6	5	5	6	6

W niewielkim stopniu zmieniły się prognozy rozwoju **sytuacji gospodarczej w kraju**. Około jednej piątej respondentów (19%) liczy na jej poprawę, natomiast ponad jedna czwarta (27%) obawia się pogorszenia. Prawie połowa badanych (47%) nie oczekuje zmian w tej dziedzinie.

Tabela 10

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2008												2009
	w procentach												
– poprawi się	39	32	35	31	27	26	24	24	27	20	20	17	19
– nie zmieni się	43	47	49	52	53	52	53	53	52	55	52	51	47
– pogorszy się	9	10	7	7	12	11	14	14	14	17	21	25	27
Trudno powiedzieć	9	11	9	10	8	11	9	9	7	8	7	7	6

Zbliżone do grudniowych są przewidywania co do **sytuacji materialnej gospodarstw domowych**. Większość respondentów (59%) nie oczekuje zmian, natomiast optymistów (22%) jest nieznacznie więcej niż pesymistów (19%).

Tabela 11

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku warunki materialne Pana(i) gospodarstwa domowego:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	
	2008												2009
	w procentach												
– poprawią się	27	27	24	20	20	21	17	22	18	19	21	22	
– pozostaną bez zmian	57	54	61	63	59	61	63	57	63	62	61	59	
– pogorszą się	15	19	14	17	21	18	20	21	19	20	18	19	
Trudno powiedzieć	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

Od ostatniego sondażu nie zmieniły się przewidywania dotyczące **poziomu życia respondentów i ich rodzin**. Optymiści (22%) nieco przeważają nad pesymistami (18%), a około połowy badanych (52%) nie spodziewa się zmian.

Tabela 12

Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło :	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2008												2009
	w procentach												
– lepiej	26	25	26	26	24	24	21	22	25	19	19	21	22
– tak samo	52	52	56	52	53	52	54	53	52	56	56	54	52
– gorzej	13	15	10	14	15	15	17	17	16	17	18	18	18
Trudno powiedzieć	9	8	8	8	8	9	8	8	7	8	7	7	7

Minimalne zmiany odnotowaliśmy w przewidywaniach dotyczących kondycji **zakończeń pracy** respondentów. Pracownicy oczekujący poprawy (27%) ponad dwukrotnie przeważają nad spodziewającymi się pogorszenia (12%, spadek o 3 punkty), a najwięcej osób (52%, wzrost o 3 punkty) nie przewiduje zmian w najbliższym roku.

Tabela 13

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:	Wskazania respondentów aktywnych zawodowo* według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2008												2009
	w procentach												
N*	430	539	571	534	547	556	544	540	503	528	483	471	507
– poprawi się	35	32	28	24	24	26	24	22	27	23	21	29	27
– pozostanie bez zmian	53	51	58	62	58	56	60	63	57	57	61	49	52
– pogorszy się	5	7	7	6	8	11	9	8	8	9	10	15	12
Trudno powiedzieć	7	10	7	8	10	7	7	7	8	10	8	7	9

Prognozy **sytuacji politycznej** są nieco mniej pesymistyczne niż w grudniu. Zanotowaliśmy 3-punktowy spadek odsetka osób przewidujących pogorszenie. Większość respondentów (60%) nie spodziewa się zmian na scenie politycznej, a grupy optymistów (15%) i pesymistów (17%) są bardzo zbliżone.

Tabela 14

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2008												2009
	w procentach												
– poprawi się	36	25	29	23	17	16	14	11	15	13	12	14	15
– nie zmieni się	46	52	53	57	63	61	61	63	61	62	60	59	60
– pogorszy się	8	13	9	9	11	10	15	16	16	17	20	20	17
Trudno powiedzieć	10	10	9	11	9	13	10	10	8	8	8	7	8

SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Od ostatniego sondażu nie zmieniło się poczucie bezpieczeństwa w miejscu pracy. Ponad dwie trzecie zatrudnionych (68%) **nie obawia się, że może stracić pracę**, natomiast 29% jest odmiennego zdania. Z kilkumiesięcznej perspektywy można zauważyć powolny wzrost odsetka osób liczących się z utratą zatrudnienia. W grupach społeczno-zawodowych obawy najczęściej mają pracownicy usług, a w drugiej kolejności – robotnicy wykwalifikowani. Pracownicy najwyższej kwalifikowani, mający wyższe wykształcenie, rzadziej niż inni boją się, że stracą pracę.

Tabela 15

Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (np. zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?	Wskazania osób aktywnych zawodowo* według terminów badań																	
	III '08 (N=569)		IV '08 (N=536)		V '08 (N=547)		VI '08 (N=548)		VII '08 (N=539)		VIII '08 (N=531)		XI '08 (N=483)		XII '08 (N=473)		I '09 (N=508)	
	w procentach																	
Bardzo poważnie się z tym liczę	5	25	6	23	6	23	5	22	6	23	5	23	3	25	5	27	7	29
Raczej tak	20		17		17		17		17		18		22		22		22	
Raczej nie	36	72	34	74	32	71	34	72	32	73	31	70	36	69	37	69	37	68
Nie, to mało prawdopodobne	36		40		39		38		41		39		33		32		31	
Trudno powiedzieć	3	3	3	3	6	6	6	6	4	4	7	7	5	5	4	4	3	3

* Dotyczy osób zatrudnionych, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

Od grudnia nie zmieniły się znacząco oceny **sytuacji na lokalnych rynkach pracy**. Obecnie 49% ankietowanych jest zdania, że w ich miejscowości lub okolicy można się gdzieś zatrudnić, w tym 6% twierdzi, że bez problemu można znaleźć odpowiednią pracę. Co trzeci dorosły Polak (34%) uważa, że w jego miejscowości trudno jest znaleźć jakiegokolwiek zatrudnienie, a 12% sądzi, że nie ma tam żadnej pracy.

Tabela 16

Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:	Wskazania respondentów według terminów badań							
	IV	V	VI	VII	VIII	XI	XII	I
	2008							2009
	w procentach							
– bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	9	8	10	10	9	8	5	6
– można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	52	52	50	57	51	45	45	43
– trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	27	27	27	21	27	31	32	34
– nie można znaleźć żadnej pracy	5	6	8	6	6	11	12	12
Trudno powiedzieć	7	7	5	6	7	5	6	4

★

★

★

Z naszych badań wynika, że Polacy liczą się z potencjalnymi skutkami światowego kryzysu dla polskiej gospodarki, a także dla zakładu pracy i dla siebie osobiście². Styczeniowy pomiar nastrojów społecznych pokazuje jednak, że społeczeństwo nie odczuło jeszcze

² Zob. komunikat CBOS „Reakcje na kryzys finansowy”, grudzień 2008.

wyraźnych skutków spowolnienia ani nie przejawia poważniejszych obaw. Natężenie przekazów medialnych nie znalazło odbicia w społecznej świadomości. Być może dzieje się tak dlatego, że percepcja sytuacji w kraju jest ugruntowana w doświadczeniu osobistym – negatywne zjawiska gospodarcze dotknęły na razie nielicznych. Pewną rolę może też odgrywać pamięć zbiorowa o minionych kryzysach i uciążliwościach, jakie im towarzyszyły: przydziałach, kolejkach, hiperinflacji itp. Z tej perspektywy zapowiadane spowolnienie może na razie wydawać się niegroźne.

Opracował

Michał WENZEL

A N E K S

Tabela 1

		Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?			Liczba osób
		W dobrym %	W złym %	Trudno powiedzieć %	
Ogółem		37	50	13	1087
Płeć	Mężczyźni	42	47	11	510
	Kobiety	33	52	15	577
Wiek	18-24 lata	42	45	13	158
	25-34	36	52	12	201
	35-44	38	49	13	185
	45-54	39	52	8	158
	55-64	32	52	16	196
	65 lat i więcej	36	47	17	189
Miejsce zamieszkania	Wieś	27	61	12	415
	Miasto do 20 tys.	41	43	16	147
	20-100 tys.	39	46	15	209
	101-500 tys.	42	44	14	173
	501 tys. i więcej mieszk.	52	37	12	144
Wykształcenie	Podstawowe	29	56	15	293
	Zasadnicze zawodowe	30	57	13	274
	Średnie	43	45	13	368
	Wyższe	52	36	12	153
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	64	28	8	80
	Średni personel, technicy	52	28	20	31
	Pracownicy adm.-biurowi	45	36	18	87
	Pracownicy usług	36	45	18	52
	Robotnicy wykwalifikowani	30	59	11	152
	Robotnicy niewykwalifik.	30	56	14	62
	Rolnicy	20	79	2	58
	Pracujący na własny rach.	46	44	9	33
Bierni zawodowo	Renciści	26	62	12	76
	Emeryci	33	49	17	225
	Uczniowie i studenci	51	36	13	107
	Bezrobotni	24	63	12	65
	Gospodynie domowe i inni	34	54	12	60
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	48	38	14	143
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	40	49	12	88
	sekt. pryw. poza rolnict.	38	49	13	224
	prywatnym gosp. rolnym	17	83		54
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	24	62	14	257
	501-750	29	57	15	192
	751-1000	38	48	14	195
	1001-1500	47	38	15	183
	Powyżej 1500 zł	59	32	9	117
Ocena własnych war. mater.	Złe	19	66	15	234
	Średnie	29	55	16	413
	Dobre	54	36	10	440
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	35	55	10	54
	Raz w tygodniu	35	50	15	544
	1-2 razy w miesiącu	40	44	16	179
	Kilka razy w roku	40	49	10	202
	W ogóle nie uczestniczy	38	53	9	108
Poglądy polityczne	Lewica	37	55	8	160
	Centrum	35	52	13	356
	Prawica	46	42	12	369
	Trudno powiedzieć	24	56	20	203

Tabela 2

		Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:				Liczba osób
		dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		13	38	45	4	1089
Płeć	Mężczyźni	16	36	45	3	512
	Kobiety	9	40	46	5	577
Wiek	18-24 lata	11	47	38	4	160
	25-34	15	39	41	5	201
	35-44	12	33	52	3	185
	45-54	14	33	50	3	158
	55-64	9	42	45	4	196
	65 lat i więcej	14	33	47	6	189
Miejsce zamieszkania	Wieś	8	34	52	6	415
	Miasto do 20 tys.	19	36	42	4	147
	20-100 tys.	14	36	48	2	209
	101-500 tys.	13	43	41	3	173
	501 tys. i więcej mieszk.	17	46	32	4	146
Wykształcenie	Podstawowe	7	37	49	6	293
	Zasadnicze zawodowe	11	35	49	6	274
	Średnie	15	40	43	3	369
	Wyższe	22	39	37	2	153
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	25	38	35	2	80
	Średni personel, technicy	18	45	30	7	31
	Pracownicy adm.-biurowi	13	51	35	1	87
	Pracownicy usług	22	26	44	8	52
	Robotnicy wykwalifikowani	9	35	52	4	152
	Robotnicy niewykwalifik.	16	43	38	3	62
	Rolnicy	8	34	59		58
	Pracujący na własny rach.	21	35	44		33
Bierni zawodowo	Renciści	5	25	57	12	76
	Emeryci	12	33	51	5	225
	Uczniowie i studenci	15	48	32	5	109
	Bezrobotni	8	37	51	5	65
	Gospodynie domowe i inni	5	48	45	2	60
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	12	43	43	2	143
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	12	49	36	3	88
	sekt. pryw. poza rolnict.	18	32	46	4	224
	prywatnym gosp. rolnym	10	34	55		54
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	9	34	52	5	257
	501-750	9	34	51	6	192
	751-1000	9	41	45	4	195
	1001-1500	18	39	41	2	183
	Powyżej 1500 zł	28	33	36	3	119
Ocena własnych war. mater.	Złe	4	30	60	6	234
	Średnie	9	42	45	4	413
	Dobre	21	38	38	3	442
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	11	37	46	7	54
	Raz w tygodniu	11	37	48	3	544
	1-2 razy w miesiącu	18	40	38	5	179
	Kilka razy w roku	13	37	45	5	202
	W ogóle nie uczestniczy	12	39	44	6	109
Poglądy polityczne	Lewica	13	33	51	3	160
	Centrum	13	41	42	5	356
	Prawica	17	39	42	2	370
	Trudno powiedzieć	4	33	55	8	203

Tabela 3

		Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:				Liczba osób
		dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		26	42	29	3	1089
Płeć	Mężczyźni	29	45	25	2	512
	Kobiety	22	41	32	5	577
Wiek	18-24 lata	30	45	20	5	160
	25-34	28	41	28	2	201
	35-44	27	41	31	1	185
	45-54	23	42	34	1	158
	55-64	22	47	28	3	196
	65 lat i więcej	23	39	31	7	189
Miejsce zamieszkania	Wieś	16	45	35	3	415
	Miasto do 20 tys.	28	40	26	5	147
	20-100 tys.	31	35	31	3	209
	101-500 tys.	25	49	22	4	173
	501 tys. i więcej mieszk.	41	40	18	1	146
Wykształcenie	Podstawowe	18	43	33	6	293
	Zasadnicze zawodowe	21	44	32	2	274
	Średnie	27	44	27	2	369
	Wyższe	45	35	17	3	153
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	51	36	10	3	80
	Średni personel, technicy	52	16	28	4	31
	Pracownicy adm.-biurowi	28	45	26	1	87
	Pracownicy usług	15	48	32	5	52
	Robotnicy wykwalifikowani	23	48	28	0	152
	Robotnicy niewykwalifik.	26	48	24	3	62
	Rolnicy	6	43	51		58
	Pracujący na własny rach.	31	53	16		33
Bierni zawodowo	Renciści	17	34	40	9	76
	Emeryci	22	42	33	4	225
	Uczniowie i studenci	38	41	16	5	109
	Bezrobotni	13	42	39	6	65
	Gospodynie domowe i inni	20	49	29	2	60
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	33	43	21	2	143
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	34	41	22	3	88
	sekt. pryw. poza rolnict.	28	43	28	1	224
	prywatnym gosp. rolnym	6	47	47		54
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	14	41	41	4	257
	501-750	17	44	34	5	192
	751-1000	25	45	25	4	195
	1001-1500	30	50	19	2	183
	Powyżej 1500 zł	52	35	13	0	119
Ocena własnych war. mater.	Złe	10	38	47	5	234
	Średnie	17	51	29	4	413
	Dobre	42	37	19	2	442
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	22	42	33	3	54
	Raz w tygodniu	25	43	29	3	544
	1-2 razy w miesiącu	27	45	26	2	179
	Kilka razy w roku	26	41	29	4	202
	W ogóle nie uczestniczy	28	41	27	4	109
Poglądy polityczne	Lewica	28	40	31	1	160
	Centrum	25	44	29	3	356
	Prawica	32	42	24	2	370
	Trudno powiedzieć	14	42	35	9	203

Tabela 4

		Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:				Liczba osób
		dobra %	ani dobra, ani zła %	zła %	Trudno powiedzieć %	
Ogółem		54	28	16	2	507
Płeć	Mężczyźni	54	28	15	3	272
	Kobiety	55	26	16	2	235
Wiek	18-24 lata	66	12	20	2	42
	25-34	53	33	13	1	153
	35-44	52	28	17	2	140
	45-54	53	24	18	5	108
	55-64	59	25	13	3	59
	65 lat i więcej	25	63	12		6
Miejsce zamieszkania	Wieś	53	23	24	1	186
	Miasto do 20 tys.	46	36	12	5	57
	20-100 tys.	58	30	9	3	98
	101-500 tys.	56	27	15	2	83
	501 tys. i więcej mieszk.	58	29	9	4	84
Wykształcenie	Podstawowe	41	30	24	5	52
	Zasadnicze zawodowe	49	31	16	3	151
	Średnie	53	28	18	2	186
	Wyższe	70	21	7	1	118
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	76	18	7		73
	Średni personel, technicy	49	37	8	5	28
	Pracownicy adm.-biurowi	64	25	11		77
	Pracownicy usług	54	34	12		46
	Robotnicy wykwalifikowani	54	25	18	4	142
	Robotnicy niewykwalifik.	51	37	7	5	50
	Rolnicy	18	28	54		45
	Pracujący na własny rach.	59	35	6		32
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	67	20	11	2	143
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	63	21	13	3	87
	sekt. prywat. poza rolnict.	52	35	10	3	224
	prywatnym gosp. rolnym	15	29	54	1	54
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	38	29	28	5	100
	501-750	52	33	14	1	82
	751-1000	55	30	13	2	83
	1001-1500	61	25	10	4	84
	Powyżej 1500 zł	72	22	4	1	87
Ocena własnych war. mater.	Złe	33	34	29	5	71
	Średnie	46	34	19	2	184
	Dobre	67	21	10	2	252
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	70	9	14	6	16
	Raz w tygodniu	57	26	15	2	236
	1-2 razy w miesiącu	48	31	19	2	93
	Kilka razy w roku	49	35	14	3	121
	W ogóle nie uczestniczy	61	16	20	4	41
Poglądy polityczne	Lewica	62	27	10	1	85
	Centrum	51	29	18	2	161
	Prawica	58	25	15	3	190
	Trudno powiedzieć	45	32	20	4	71

Tabela 5

		Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:			Liczba osób
		złe	ani dobre, ani złe	dobre	
		%	%	%	
Ogółem		21	38	41	1089
Płeć	Mężczyźni	19	36	45	512
	Kobiety	24	40	36	577
Wiek	18-24 lata	11	28	60	160
	25-34	12	36	52	201
	35-44	19	38	43	185
	45-54	28	39	33	158
	55-64	31	39	30	196
	65 lat i więcej	26	47	27	189
Miejsce zamieszkania	Wieś	26	42	32	415
	Miasto do 20 tys.	26	34	39	147
	20-100 tys.	16	41	43	209
	101-500 tys.	18	32	50	173
	501 tys. i więcej mieszk.	17	32	51	146
Wykształcenie	Podstawowe	32	41	27	293
	Zasadnicze zawodowe	26	42	32	274
	Średnie	17	38	46	369
	Wyższe	6	26	69	153
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	4	20	76	80
	Średni personel, technicy	11	33	56	31
	Pracownicy adm.-biurowi	11	30	59	87
	Pracownicy usług	10	44	46	52
	Robotnicy wykwalifikowani	15	42	43	152
	Robotnicy niewykwalifik.	33	43	24	62
	Rolnicy	30	44	25	58
Bierni zawodowo	Pracujący na własny rach.	5	41	54	33
	Renciści	42	42	17	76
	Emeryci	26	46	28	225
	Uczniowie i studenci	10	28	62	109
	Bezrobotni	53	27	20	65
Pracuje w:	Gospodynie domowe i inni	26	42	33	60
	inst. państw., publicznej	12	41	47	143
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	11	30	58	88
	sekt. prywat. poza rolnict.	13	33	54	224
Dochody na jedną osobę	prywatnym gosp. rolnym	29	48	23	54
	Do 500 zł	42	41	16	257
	501-750	26	46	28	192
	751-1000	16	44	41	195
	1001-1500	10	35	55	183
Ocena własnych war. mater.	Powyżej 1500 zł	8	14	78	119
	Złe	100			234
	Średnie		100		413
Udział w prakt. religijnych	Dobre			100	442
	Kilka razy w tygodniu	19	28	53	54
	Raz w tygodniu	18	41	41	544
	1-2 razy w miesiącu	28	39	33	179
	Kilka razy w roku	22	36	42	202
Poglądy polityczne	W ogóle nie uczestniczy	30	27	43	109
	Lewica	20	35	45	160
	Centrum	23	40	37	356
	Prawica	15	36	49	370
	Trudno powiedzieć	32	39	28	203

Tabela 6

		Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?				Liczba osób
		Poprawi się	Nie zmieni się	Pogorszy się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		20	44	30	6	1087
Płeć	Mężczyźni	21	43	31	5	510
	Kobiety	19	44	29	8	577
Wiek	18-24 lata	26	50	16	8	158
	25-34	22	41	31	6	201
	35-44	19	45	31	5	185
	45-54	16	44	35	4	158
	55-64	20	45	28	7	196
	65 lat i więcej	17	39	35	9	189
Miejsce zamieszkania	Wieś	15	43	32	9	415
	Miasto do 20 tys.	24	43	26	6	147
	20-100 tys.	23	44	29	4	209
	101-500 tys.	19	47	28	6	173
	501 tys. i więcej mieszk.	27	41	29	3	144
Wykształcenie	Podstawowe	19	44	28	9	293
	Zasadnicze zawodowe	19	45	29	7	274
	Średnie	21	43	31	5	368
	Wyższe	22	44	31	3	153
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	28	40	30	3	80
	Średni personel, technicy	40	41	18		31
	Pracownicy adm.-biurowi	15	42	34	8	87
	Pracownicy usług	24	48	29		52
	Robotnicy wykwalifikowani	17	44	33	7	152
	Robotnicy niewykwalifik.	20	42	34	4	62
	Rolnicy	21	33	37	10	58
	Pracujący na własny rach.	18	53	22	7	33
Bierni zawodowo	Renciści	14	44	28	13	76
	Emeryci	15	43	35	7	225
	Uczniowie i studenci	35	45	11	9	107
	Bezrobotni	12	54	34		65
	Gospodynie domowe i inni	20	45	27	9	60
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	22	39	33	5	143
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	22	49	24	5	88
	sekt. pryw. poza rolnict.	17	46	31	5	224
	prywatnym gosp. rolnym	20	29	45	6	54
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	14	41	38	7	257
	501-750	18	48	29	6	192
	751-1000	21	49	24	6	195
	1001-1500	22	45	32	2	183
	Powyżej 1500 zł	25	47	20	7	117
Ocena własnych war. mater.	Złe	13	43	38	5	234
	Średnie	16	44	32	8	413
	Dobre	28	44	23	6	440
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	21	40	35	5	54
	Raz w tygodniu	21	44	29	6	544
	1-2 razy w miesiącu	20	43	30	6	179
	Kilka razy w roku	17	45	31	7	202
	W ogóle nie uczestniczy	22	40	31	7	108
Poglądy polityczne	Lewica	20	43	33	4	160
	Centrum	20	43	30	7	356
	Prawica	23	45	29	3	369
	Trudno powiedzieć	16	43	28	13	203

Tabela 7

		Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy				Liczba osób
		poprawi się	pozostanie bez zmian	pogorszy się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		27	52	12	9	507
Płeć	Mężczyźni	30	52	10	9	272
	Kobiety	23	53	14	9	235
Wiek	18-24 lata	32	42	12	15	43
	25-34	26	55	9	9	153
	35-44	30	53	12	5	140
	45-54	21	50	17	11	108
	55-64	29	52	9	10	58
	65 lat i więcej		83	17		6
Miejsce zamieszkania	Wieś	21	57	15	8	186
	Miasto do 20 tys.	16	47	18	19	56
	20-100 tys.	37	48	10	6	98
	101-500 tys.	28	55	9	9	84
	501 tys. i więcej mieszk.	33	49	9	9	84
Wykształcenie	Podstawowe	31	42	16	12	51
	Zasadnicze zawodowe	28	51	13	8	151
	Średnie	23	51	14	11	188
	Wyższe	29	60	7	4	118
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	28	61	5	5	73
	Średni personel, technicy	38	40	10	12	28
	Pracownicy adm.-biurowi	22	58	14	6	77
	Pracownicy usług	28	59	3	10	46
	Robotnicy wykwalifikowani	27	53	12	8	142
	Robotnicy niewykwalifik.	30	46	16	8	50
	Rolnicy	16	47	32	6	45
	Pracujący na własny rach.	36	39	9	17	32
Bierni zawodowo	Renciści		30	30	39	2
	Emeryci		67	33		3
	Uczniowie i studenci	25	54		21	5
	Bezrobotni		52		48	3
	Gospodynie domowe i inni	43			57	2
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	25	62	5	7	143
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	37	41	18	4	88
	sekt. pryw. poza rolnict.	26	52	9	13	223
	prywatnym gosp. rolnym	15	46	34	5	54
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	21	45	22	12	100
	501-750	25	60	10	6	81
	751-1000	28	52	10	9	83
	1001-1500	26	58	6	10	84
	Powyżej 1500 zł	32	56	8	4	87
Ocena własnych war. mater.	Złe	23	40	28	9	70
	Średnie	20	57	13	10	186
	Dobre	33	52	7	8	252
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	46	45	8		15
	Raz w tygodniu	23	57	13	8	236
	1-2 razy w miesiącu	24	49	18	9	93
	Kilka razy w roku	30	47	8	15	123
	W ogóle nie uczestniczy	38	54	7		41
Poglądy polityczne	Lewica	40	46	7	6	85
	Centrum	19	56	13	11	160
	Prawica	28	54	11	6	190
	Trudno powiedzieć	22	46	19	12	72